

Eilhard Lubin David Reutz

**Disputationum De Veritate Religionis Christianae, Ex P. Mornaei, De Eadem Libro
: Decimaquinta, Quod Una Vera Religio Hominem Ad Deum Reducit, Et Quae Eius
Notae**

Rostochii: Reusnerus, 1602

<http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn756647991>

Druck Freier Zugang

R. U. theol.
Lubinus, Eilh.
d'isp. de veritate relig.
christianae 1-24.
1602:03.
1601-1602

Contenta:

- ① Frid. Crüsius, De veritate religionis christianae I 1601
- ② Dac. Rezzius, De ver. rel. chr. II 1601
- ③ Hart. Kallervordius, De ver. rel. chr. III 1601
- ④ Joh. Burselius, De ver. rel. chr. IV 1601
- ⑤ Abr. Drentoot, De ver. rel. chr. V 1601
- ⑥ Joh. Frisius, De ver. rel. chr. VI 1601
- ⑦ Pet. Boethius, De ver. rel. chr. VII 1601
- ⑧ Boc. Hagius, De ver. rel. chr. VIII 1601
- ⑨ Dan. Nicolai, De ver. rel. chr. IX 1601
- ⑩ Joh. Wataham, De ver. rel. chr. X 1602
- ⑪ Joen Vinitos, De ver. rel. chr. XI 1602
- ⑫ Werner. Fabricius, De ver. rel. chr. XII 1602
- ⑬ Paul. Fickius, De ver. rel. chr. XIII 1602
- ⑭ Frid. Crüsius, De ver. rel. chr. XIV 1602
- ⑮ Dac. Rezzius, De ver. rel. chr. XV 1602
- ⑯ Hart. Kallervordius, De ver. rel. chr. XVI 1602
- ⑰ Joh. Burselius, De ver. rel. chr. XVII 1602
- ⑱ Werner. Fabricius, De ver. rel. chr. XVIII 1602
- ⑲ Joh. Frisius, De ver. rel. chr. XIX 1602
- ⑳ Pet. Boethius, De ver. rel. chr. XX 1602
- ㉑ Dan. Nicolai, De ver. rel. chr. XXI 1602
- ㉒ Joh. Wataham, De ver. rel. chr. XXII 1602
- ㉓ Joen Vinitos, De ver. rel. chr. XXIII 1602
- ㉔ Paul. Fickius, De ver. rel. chr. XXIV 1602

xv.

Rostock un 1602-

Disputationum
DE VERITATE
RELIGIONIS

CHRISTIANÆ,
EX P. MORNÆI, DE
EADEM LIBRO,

Decimaquinta,
QVOD VNA VERA
RELIGIO HOMINEM AD DEVM
REDVCIT, ET QVÆ EIVS
NOTÆ.

Quam

DEO DVCE ET AVSPICE
P R A E S I D E
EILHARDO LVBINO,

*In alma Rosarum Academia defen-
dere conabitur*

DAVID REVZIUS Rostochienfis.

Hora & loco consueto.

ROSTOCHII

Exprimebat Christophorus Reufnerus,

ANNO M. D. CII.

68

DIPLOMATUM
DE VERITATE
RELIGIONIS

DECLARATION
OF THE
RELIGIOUS
CONFERENCE

EDWARD G. L. BING

DAVID REEVES

ROSTOCK

ΕΥΝ ΘΕΩ.

DISPUTATIO DECIMAQVINTA.

QVOD VNA VERA
RELIGIO HOMINEM AD DEVM
REDVCIT, ET QVÆ EIVS
NOTÆ.

I.

Onstat ex hæcenus dictis Deum hominum paren-
tem, mundiꝑ; conditorem & gubernatorem sum-
mum illud Bonum esse, à quo homo descivit.

II.

Despicere ergo viam & rationem aliquam de-
bet, quã veniam poscat, miseriam suam agnoscat, Deum adoret,
laudet, gratias ei agat, sua ei commendet, mortem se comme-
ruisse fateatur, ab eo vitam æternam speret & expectet.

III.

Cum autem inter lapsum, & summum hominis Bonum, in-
ter mortem & vitam infinitum sit chasma; non solum religio
hoc debet ostendere, sed etiam trajectum & pontem ei super-
ando, ut suo bono & sibi restitui possit.

IV.

Hic trajectus Religio, officium illud hominis erga Deum,
vel ars saluum faciendi hominem, vel recta illa ratio conciliandi
hominis cum Deo, ex quã consequitur hominis salus.

V.

Hanc Religionem antiqui sapientes omnes homini necessa-
riam esse, consentiunt. Cum enim mens unicuiꝑ; naturaliter
dictitet Deum esse voluntas continuo infert, illum colendum
esse: & summam hominum beatitudinem esse ad patrem redire.

VI.

Vnde Hermes cultum Dei ponit in Gratiarum actione, co-
gnitione Dei, & Pietate. Pythagoras Deo vivendum esse dicit.
Plato beatitudinem hominis esse dicit Deo vivere sanctã vitã,
hoc est, pietate erga Deum. Aristoteles & Averroës Sacrificia &

A 2

preces

preces ad Deum homini naturales esse docet. Alexander summum Bonum in Pietate erga Deum esse ponit, qui unica hominis merces.

VII.

Epietetus assidue Deum laudandum, etq; hymnos pro omnibus beneficijs canendos esse docet. Simplicius omnem curam & diligentiam in Dei cultu adhibendam esse monet. Hierocles omnes virtutes ad Religionem, tanquam ad principem & ducem referendas esse monet, utpote sine pietate vanas & inutiles, cui præ omnibus alijs obsequium, imò vitam quisq; debeat.

VIII.

Iamblichus pietatem Dei cultum esse docet, quæ unica ad felicitatem via; quæ etiam Dijs beati sint. Proclus ex Platonico- rum reliquorum sententiâ, Religionem & Dei invocationem homini propriam esse docet. Licet autem plurium Deorum sæpe meminerit, Religionem homini necessariam esse fatetur. Et quam homini propriissimam esse, populi nostræ ætate detecti immanes & barbari fatentur, qui singuli suos Dei cultus habent.

IX.

Porro Religionem vel viam ad salutem unam tantum esse liquidò potest; utpote quæ sola quidquid homo est & habet Deo exigit. Contra si quæ externis corporis actionibus, & superficie hominis contenta sit, non Religio sed hypocrisis, & sacrilegium est.

X.

Cum a. Religio omnia hominis exigit, & illa ne sanctissimus quidem Deo præstet, sed quotidie debitum accumulet: Religio vera non debitum solum, verum & solvendi rationem debet ostendere, sine qua Religio mera mortis sententia & damnatio.

XI.

Hæc solutionis ratio necessario una est. Homo debitum illud non potest expungere, non primitijs, non sacrificijs, non universo mundo, si potiretur; non seipso, qui teste Hierocle Deo grata quidem victima, si purus sit. Verum corruptus nil nisi peccare potest, hoc est, debitum debito accumulare.

XII.

Quod cum infinitum sit, utpote contra infinitum Deum peccatum admissum, quis hoc nisi infinitus, hoc est, quis nisi unus, pecca-

peccatum & debitum uniusmodi possit solvere? Adde quod cui debetur, & qui solvit est unus, qui solus sibi potest satisfacere.

XIII.

Vna ergo Religio, quæ unam salutis viam monstrat. Quæ hoc non faciunt, vanæ & irritæ sunt.

XIV.

Plures esse nequeunt. Neq; enim ab objecto potest esse diversitas quod unitissimè unum, Deus. Quod si ad Deos vel creaturas extenditur, non jam Religio est, sed Impietas teste Proclo.

XV.

Neq; à subjecto, quia homo unius speciei, causa una, morbus unus, remedium unum, & simplex. Ergo & Ars unā, Morbum enim ex una & simplici lege cognoscit. Remedium in uno Deo invenit.

XVI.

Deinde Religio docet hominem agrotare; & lethaliter quidem & remedium specificum homini præscribit. Ad prius lex naturæ nos deducit, ad secundum ratio. Et huc usq; Religionem ab homine excogitatæ, quæ peccatum & mortem nobis ostendunt, & ad inferni marginem hominem deducunt, & Paradisum & Summum bonum eminus immenso hiato intermedio demonstrant.

XVII.

At tertium illud, nempe tractum, quo homo Summo Bono restituatur, vera una à Deo præscripta religio ostendit; nempe Deum debita nostra solventem, & nos absolventem.

XVIII.

Porro quod Deum adorantium unus oculos in cælum tollit, alter vultu in terram procumbit, ceremoniæ tantum sunt, non de Religionis substantiâ. Plurimi etiam sacrificiorum ritus si ad victimas tantum respiciunt, vani & irriti sunt; Sin confessiones sint, quod quam mortem innocens victima patiatur, sacrificans promeritus sit; nihil habet illa religio præter mortis sententiam, nisi reditum ad salutem demonstret.

XIX.

Qui obijciunt Religionem nil nisi certarum ceremoniarum apud singulas gentes observationem esse in diversis gentibus diversam, ut quod huic sanctum, illi prophanum sit; Religio-

nem faciunt artem inutilem, vanam, & eandem prorsus tollunt.

XX.

Medicina enim licet multis nominibus incerta videatur, suam habet certitudinem, ut quod hic remedium, alibi non sit venenum. Sic Iurisprudencia tot casibus variata ad unam rationis simplicitatem revocatur; Virtus adfectibus mari & vento instabilioribus moderatur, ipsa omni loco & tempore simplex & una. Quanto magis religio certum & naturale quid haber; Vtpote cujus subjectum immortalis mens hominis, & objectum infinitus & immutabilis Deus.

XXI.

Melius Herocles Religionem & Pietatem ducem Virtutum omnium dicebat, sine qua fortitudo temeritas, prudentia fraus, virtus hypocrisis & vitium sit. Si hic virtutum scopus est, necessariò est fixus; sin verò est mobilis, nullum bonum & honestum est, & sic homine & mente hominis nihil esset vanius. Cum tamen aliquid honestum, aliquam virtutem esse etiam vitiosissimi fateantur.

XXII.

Præterea Religiones quæ hominem à Deo ad creaturam abducunt, quæ mortuis idolis vivos homines mactant, quæ bonis legibus adversantur, sceleratas & improbas esse, vel improbi fateantur.

XXIII.

Vt ergò unus Deus ita & una Religio, quæ cuiq; homini omnibus humanis potior, & quâ nihil homini magis naturale, cujus veræ & rectæ, ut à falsis & personatis religionibus dignoscatur certas & immutabiles notas tradere operæ pretium est.

XXIV.

Prima est, quod Religio hominem Deo vero reconciliare & religare debet, ad beatitudinem suam, quæ est, jungi Deo. Vtpote cum nullum aliud in mundo hominem salvum possit facere, nisi qui fecit. qui ab illis quos in cælo beatos reddet, in terris colendus est.

XXV.

Quæ ergo Religio cultum à verò Deo cæli & terræ creatore avertit & Bonum alibi quærendum suadet impietas & malitia est, omnes ejus ceremoniæ contumeliosæ & blasphemæ: Est enim

enim unus creator, una Religio, quæ ad unum verum Deum
etiam testibus Philosophis Platonis extendenda est.

XXVI.

Secunda est, quod Religio verum Deum RITE & RECTE debeat colere, ut ex verbo Dei præscriptum & revelatum est. cuius cultus regulam non homo potest præscribere, utpote qui à se solummodo scire potest, quid Deus non sit.

XXVII.

Licet enim Philosophus sciat colendum esse Deum, & materialem etiam cultum Deo non deberi; ignorat tamen Spiritum esse adorandum, aut si id forte cogitet, cultum tamen illum rite nequit præscribere. Homo enim ex se supra hominem non asurgit: Et veri DEI cultum non nisi verus Deus definiat, idque ad tenuitatem humanam attemperatam.

XXVIII.

Fassus etiam est Philosophus Plato scalas suas, mentis & rationis humanæ breviores esse, quam ut eo pertingant, & eo nos ad antiqua Oracula vocat. Sic Aristoteles ex Simonide de rebus supra naturam Deo credi jubet. Iamblichus Deo grata non nisi à Deo homines doceri affirmat: & Alpharabius Arabs, ab inspiratione divinâ solâ procedere. Unde etiam Ethnici Religiones suas, tanquam à Deo acceptas, proponebant.

XXIX.

Tertia, quod Religio debeat rationem suppeditare, quâ homo Deo conjungatur & iustitiæ divinæ satisfiat, integritate & sanctitate hominis quam ne sanctissimi quidem sibi arrogarint. Sine quâ notâ omnis Religio Mors & damnatio est.

XXX.

Platonici illud moliti per purgationes & lavacra, sed irrito conatu, ut ipsi fatentur. Interim tamen rationem illam reconciliandi hominis cum Deo absolutè necessariam, alicubi à Deo procuratam non dubitant. Et Hierocles multa de purgatione conscientiae, de confessione peccatorum, coram Deo egregiè disseruit, Sed in tertio gradu hæret cum alijs, qui Religione suâ ad mortem tantum homines ducunt, sed non rursus educunt.

Objici-

XXXI.

Obijciunt nonnulli Religionem caritatem esse homini ab homine debitam & quasi politicam artem. Verum caritas hæc non vera religio, sed Religionis veræ quasi appendix. Qui enim Deum amat & colit, non potest Dei imaginem proximum suum odisse.

XXXII.

Deinde vera Religio propriè hominem cum Deo, non cum homine jungit & reconciliat. Non n. à defectu caritatis proximi, sed à rebellionem adversus Deum lapsus ortus est. Vt a. calor non vera nota est ignis, calent n. etiam alia; licet nullus ignis sine calore: Sic caritas non est ipsa Religio; sed ipsi adeo conjuncta virtus, ut nullibi sine ipsa esse possit.

XXXIII.

Et quæ tamen caritas si leges humanas tantum respicit, hypocritis est, si apud homines famam aut fidem aucupatur, nundinatio est, & philautia; Nisi Dei amore & timore propter Deum, imaginem Dei, proximum amet. Et quæ perfecta caritas in proximum in nullo hominum, utpote cum amor erga Deum adeo sit mancus & debilis.

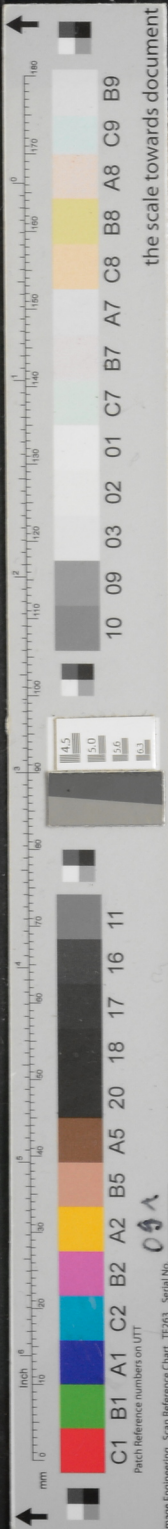
XXXIV.

Vt ergo unus scopus hominis reditus ad Deum: Ita redeundi ad Deum una via Religio; quæ tum DEVM VERVM debet colere; tum EX DEI IPSIVS PRÆSCRIPTO; tum deniq; HOMINEM DEO RECONCILIARE; cui laus & gloria sempiterna, Amen.

4 W 1060

ortis fuisse, non, ne crimen detegant, sed ne vir-
ant, ne ipsi quidem hostes Christianorum ne-

tionem illam repentinam, quā Deorum cultus
nt, ad constellationem referunt, quā mundum
pro diversis cæli imaginibus singulos Plane-
ominari supponunt, quæ vesanorum hominum
Syro satis refutata sit, seq; ipsam explodat re-

climatibus tot regiones, urbes, oppida, familiæ,
imis sæpe religionibus inbuti, quī infantiā suam
Cumq; Planeta climatis religionis Iudaicæ
ligio in totum orbem disseminata est, proprio

as Planetarum conjunctiones Religiones facere
conjunctiones tantum, alij Iovem tantum, alij Io-
Chaldaicam, cum ☉ Aegyptiam, cum ☿ Mahu-
a, cum ♀ Antichristianam, Addunt a. magnas medias
interq; se de religionis domo variè contendunt (quæ
ex fio) prius inter se insulsi & infani conveniant, an-
postulent.

es à conjunctione Stellarum dependent, cur cum illis
io Christiana tantæ sit durationis, tamq; latè pateat,
nativitatis tempore talem conjunctionem. quod ne-
x Astrologorum somnio sex esse possint Religiones
in una familiâ.

nde Religionis Thema erigere debeant à fine eius
ius, quæ oritur aut deniq; legislatoris ipsius Iesu ge-
ptias suas Christianis intolerabiles satis impie pro-

s hominis Genesi Religio, hoc est tot naturæ, regio-
j, Dæmones, affectus animi & mentis, cum vel ipso
on cogant, cum etiam in singulis regionibus aliquis
t.

contemplationum vanitatem eventus ipse manife-
stianam 360. annos duraturam dixerunt, quam Al-
extendebat, Abraham Iudæus ad 1464, &, suo more

isti per Magiam facta esse contendunt exemplo Si-
ryanæi, Appulei Madaurenfis. Cum Simon vel eo
is sit, Iesu divinitati concesserit. Et cuius Diabolica
rejeta & cum ipso extincta est.

Apol-